

Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnan kokous 30.9.2020 klo 17

1. Kokouksen avaus, työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjantarkastajien valinta

Neuvottelukunnan pitkäaikainen jäsen Marja Repo oli viimeistä kertaa neuvottelukunnan kokouksessa ennen eläkkeelle jäämistään. Apulaiskaupunginjohtaja Riikka Åstrand ja neuvottelukunnan puheenjohtaja Ranbir Sodhi kukittivat hänet ja kiittivät pitkästä ja sitoutuneesta työstä maahanmuuttajien parissa. Repo kertoi vuonna 1977 alkaneesta monipuolisesta työhistoriastaan Vantaalla, johon on aina sisällytynyt kiinnostus tänne muualta muuttaneiden aseman parantamiseen. Hän totesi, että aikuisten perusopetuksen tilakysymys on jäissä, mutta seuraajaksi valittu Auli Soinio jatkaa asian eteenpäin viemistä.

Päätös: avattiin kokous, hyväksyttiin työjärjestys ja valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Andrei Hinkonen ja Aadan Ibrahim.

2. Poliisin ennalta estävän strategian toimeenpano ja muita ajankohtaisia asioita

Sisäministeriön kehittämispäällikkö Tarja Mankkinen vieraili neuvottelukunnassa kertomassa poliisin ennalta estävän toiminnan strategian (ENSKA) toimeenpanosta ja ajankohtaisista asioista. Strategian toimeenpanoa priorisoivat kärkiteemat 2021-22 vahvistetaan marras-joulukuussa. Muistiinpanot ovat liitteenä, joten alla on vain muutamia pääkohtia. Strategian toimeenpanoa koskeva raportti löytyy sisäministeriön nettisivulta: <https://intermin.fi/julkaisut/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-324-629-4>.

Raportin mukaan Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella ennalta estävä toiminta, muun muassa Ankkuritoiminta, on edennyt hyvin. Mankkinen korosti, että ennalta estävä toiminta alkaa jo lapsista eikä ole vain puuttumista ongelmiin vaan yhteistyötä vähemmistöjen, järjestöjen ja myös oppilaitosten kanssa.

Yksi ENSKAN painopisteistä on väkivaltaisen radikalisaation ennalta ehkäisy. Siinä on Mankkisen mukaan tärkeä ottaa nuoret mukaan kehittämään toimintamallia. Koronakeväänä lapset ja nuoret viettivät paljon aikaa netissä ja huolenaiheeksi nousi ääriyhmien, erityisesti äärioikeiston lisääntynyt propaganda. Kaupungilla on suuremmat mahdollisuudet puuttua niiden toimintaan kuin poliisilla ja siksi kaupungin omat arvot ja pelisäännöt pitää kirjoittaa niin, että voidaan kieltää joitain kuntalaisia vastaan kohdistuva toiminta. Iso kysymys jokaiselle kunnalle pohdittavaksi on, annetaanko ääriilikkeille tilaa, esim. kaupungin tiloja tilaisuuksien järjestämiseen. Ääriilikkeet käyttävät bulvaaneja, joita voi olla vaikea tunnistaa, joten yhteistyötä poliisin kanssa tarvitaan. Erilaisia toimenpiteitä kuten koulutusta ja pyöreän pöydän keskusteluita on tulossa lähiaikoina.

Poliisi on raportoinut huolestuneena lisääntyneestä jengiytymisestä, nuorten muuttuneesta käytöksestä ja hyökkäyksistä poliisin kimppuun. On mietittävä, miten tavoitetaan riskinuria ja ennaltaehkäistään värväystä rikollisjengeihin, koska tilanteen päästä pitkälle siihen on vaikea puuttua.

Viime aikoina erityisesti juutalaisiin kohdistuva vihapuhe ja tuhotyöt ovat lisääntyneet. Yhtenä painopisteenä ennalta ehkäisevässä toiminnassa on uskonnollisten tilojen turvallisuus, ja siinä on priorisoitu synagogat, moskeijat ja islamilaiset rukoushuoneet. On kehitettävä sellaisia työkäytäntöjä, joiden avulla voidaan rakentaa luottamusta paikallistasolla niin väestöryhmien välillä kuin poliisin ja vähemmistöryhmien välillä. Työn tueksi on tulossa koulutusta ja käsikirja.

Mankkinen nosti esille myös maalittamisen. Maalittaminen kohdistuu yksilöön, mutta sillä on tarkoitus vaikuttaa organisaation toimintaan – siihen, ettei kirjoitettaisi, tutkittaisi ja syytettäisi. Toistaiseksi ilmiöön on ollut vaikea

puuttua rikoslilla, mutta sen vastaiseen toimintaan on perustettu työryhmä, joka tekee selvityksen ja antaa suosituksia.

Keskustelussa nostettiin esille mm. maalittaminen ja sananvapaus. Suositukseksi tulee, että jokaisella työnantajalla on ohjeistus ja tieto siitä, miten työnantajaa tuetaan, jos työntekijä joutuu maalittamisen kohteeksi. Kohteelle puolestaan on tärkeää viedä viesti, että hän ei ole yksin, vaan organisaatio on työntekijän takana. Lähtökohtaisesti sananvapautta ei voi käyttää sillä tavalla, että muiden oikeus käyttää sananvapautta vähennetään. Nuorten rikollisuutta Mankkinen kommentoi huomauttaen, että Suomessa vähän nuorisoriikollisuutta, mutta rikokset kasaantuvat pienelle porukalle. Huolenaiheena on alle 15-vuotiaiden kasvava väkivalta. Nettiväkivalta yksin ei ole syytä väkivallan lisääntymiseen, vaan taustalla on myös muita väkivallalle aktistavia tekijöitä. Poliisi on huolissaan peleistä, jotka hämärtävät todellisuuden rajoja, joten pelimaailmaan pitää kiinnittää enemmän huomiota. Kouluväkivallan selvittelyssä vanhemmat pitää saada viranomaisten avuksi.

Päätös: keskusteltiin ja merkittiin tiedoksi.

3. Turvallisuustyö Vantaan kaupungissa

Vantaan poliisikoordinaattori Markus Hammarström alusti Vantaalla tehtävästä turvallisuustyöstä ja kertoi keväällä käynnistyneestä Ankkuri-toiminnasta. Hammarström toimii samanaikaisesti Vantaan kaupungin palveluksessa ja komisariona Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella. Hänen esityksensä on liitteenä, joten alla on vain muutama nosto.

Poliisikoordinaattorin tehtävänä on turvallisuuden edistäminen Vantaalla. Tehtävät sijoittuvat neljän pääteeman alle. Ne ovat kaupunkiturvallisuuden edistäminen, turvallisuuden tilannekuvan ylläpito, Vantaan kaupungin ja Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen välinen yhteistyö sekä turvallisuusasioiden (security) asiantuntijatehtävät ja turvallisuuskulttuurin kehittäminen. Hammarström avasi kunnan roolia osana yhteiskunnan turvallisuutta ja kertoi varautumisen, riskienhallinnan ja turvallisuustyön organisoinnista Vantaalla. Perusta turvallisuustyölle löytyy kaupunkistrategiasta ja hyvinvointiohjelmasta ja niihin kytkeytyvästä turvallisuussuunnitelmasta vuosille 2018-2022. Turvallisuussuunnitelmaa päivitetään parhaillaan ja sen painopisteet ovat osallisuuden ja aluelähtöisen turvallisuustyön lisääminen, lähisuuhdeväkivalta, turvallisesti monimuotoinen Vantaa sekä liikkumisen turvallisuus. Työn on ollut keskeytyksissä ja sen jatkamiseksi on luotava uusi tilannekuva. Mukana suunnitelman päivityksessä on syyskuussa aloittanut turvallisuusyhteistyön ohjausryhmä. Kaupunki on myös mukana laajemmissa turvallisuustyötä edistävissä kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.

Keskustelussa todettiin muun muassa, että keväällä turvallisuustyössä jouduttiin keskittymään koronaviruksen hallintaan. Tuolloin mm. lähisuuhdeväkivalta lisääntyi. Havaittiin myös, että disinformaatio ja informaatiovaikuttaminen sosiaalisessa mediassa ovat lisänneet kaupungin tarvetta tiedottaa pikaisesti ja ajantasaisesti, sillä väärää tietoa on vaikea oikoa myöhemmin. Ankkuritoiminta on käynnistynyt Vantaalla hyvin ja nuoria tavoitetaan. Vantaalla toimii kolme tiimiä ja toimintaa kehitetään koko ajan. Yleisesti ottaen turvallisuustyötä ja tukitoimia voidaan kohdentaa sinne, missä on enemmän tarvetta, esimerkiksi myönteisen erityiskohtelun alueille.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

4. Ajankohtaista eduskunnasta päivän teemoista

Kansanedustaja Mika Niikko osallistui kokoukseen eduskunnasta käsin etäyhteyden kautta ja kertoi näkemyksiään järjestöjen roolista, eduskunnan ajankohtaisista hankkeista ja poliittisista linjauksista kokouksen teemaan liittyen. Hän toi vapaamuotoisessa esityksessä esille näkökulmia oman työnsä kautta, joka on käsittänyt 10 vuotta erityisnuorisotyötä Takaisin Elämään ry:ssä. Hän korosti järjestöjen merkitystä nuorisotyössä ja käytti esimerkkinä 10 vuoden takaisia ongelmia Koivukylän Kirnussa huomauttaen, että järjestöjen toiminta voi olla jopa

tuloksellisempaa kuin kaupungin. Hänen pääviestinsä oli, että pitäisi olla rohkeampia tekemään uudistuksia ja ohjata rahaa ennemmin järjestöille jalkautuvaan työhön kuin viranomaisen toimistossa tapahtuvaan työhön.

Eduskunnassa on tekeillä lakimuutoksia ja toimenpiteitä mm. lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi, eriarvoisuuden vähentämiseksi ja asuinalueiden eriytymisen ehkäisemiseksi sekä yhteistyön edistämiseksi kolmannen sektorin, kunnan ja perheiden välillä. Opetusministeriö on mm. käynnistänyt 3-vuotisen hankkeen, joka kohdentaa lisärahoitusta varhaiskasvatuksen laadun parantamiseen. Niikon mukaan kunnat ovat vaikeuksissa ennaltaehkäisyssä, jos rahoitus ei jää pysyväksi. Koulukiusaamiseen liittyen Niikko totesi kouluterveyskyselyn pohjalta, että Vantaalla on onnistuttu paremmin kuin keskimäärin muualla vieraskielisten kohdalla, mutta luvut ovat silti korkeita. Hän kehotti osallistujia pohtimaan miten voisi tehdä työtä yhdessä ja vahvistaa kaikkien eri väestöryhmien yhteiseloja esimerkiksi Havukoskella, jossa on huolta segregatiosta.

Niikko antoi tunnustusta hallitukselle lapsille ja nuorille lisäresursseja tuovista hankkeista, kuten [Oikeus oppia - Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämisohjelmalle](#). Sen myötä muun muassa koulukuraattoreita on tulossa lisää, mutta huolena on, että jos he siirtyvät sote-uudistuksessa maakuntiin, niin kuntien toimintakyky heikkenee. Hän toi vielä julki huolensa koulukiusaamisesta ja Kytöpuiston koulun tapauksesta, koska väkivallan muodot ovat niin vakavia. Palveluita on kuten Ohjaamo ja etsivää nuorisotyötä tarvitaan, mutta onko työllä tarpeeksi vaikuttavuutta?

Keskustelussa käsiteltiin oppilashuollon resursointia ja kouluväkivaltaa. Todettiin, että koulukiusaamisessa asiat ovat monimutkaisia ja ryhmäilmiöitä. Haasteena on löytää opettajille riittävästi aikaa tilanteiden selvittämiseen, saada koston kierteet loppumaan ja lapset ymmärtämään, että väkivalta ei ole hyväksyttävä keino. Koulu pelkästään ei pysty ratkaisemaan asioista, vaan tarvitaan laajaa yhteistyötä. Koulukiusaamiseen puuttumisen opas on julkaistu tänään:

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/kiusaamisen-vastainen-tyo-kouluissa-ja-oppilaitoksissa>

Päätös: merkittiin tiedoksi.

5. Toimialojen, TE-toimiston ja Itä-Uudenmaan poliisin ajankohtaiset kuulumiset

Toimialojen, TE-toimiston ja Itä-Uudenmaan poliisin edustajat kertoivat oman toimialansa ajankohtaisista asioista.

TE-toimisto: Simo Kettunen kertoi muun muassa, että syksyllä on tulossa paljon määräaikaista rekrytointia koronalisämäärärahoilla ensi vuoden loppuun saakka. Vantaa ja Kerava osallistuvat yhdessä työllisyyden kuntakokeiluun 1.1. 2021- 30.6. 2023. Kokeilun aikana tietyt valtion TE-toimistojen tehtävät siirretään kunnille. Tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kaikki vieraskieliset ja maahanmuuttajat iästä ja työttömyyteen liittyvästä etuudesta riippumatta kuuluvat kokeilun piiriin.

Itä-Uudenmaan poliisi: Simo Kauppinen kertoi muun muassa, että poliisi varautuu omassa toiminnassaan toisen korona-aallon kiihtymiseen. Myös aiemmin puheena olleeseen maalittamiseen ja sen moniin ilmenemismuotoihin on puututtu ja tarjottu konsultaatiota. Tällä hetkellä tapetilla on koulukiusaaminen, johon osallisia on ohjattu Ankkuriin. Ankkuritoiminnasta kaivataan tietoa myös terveysasemilla, joten sovittiin että asiasta viestitellään. Kauppinen huomautti, että ennaltaehkäisevä toiminta on paljon muutakin kuin Ankkuria. Ankkuri on vapaaehtoista ja yksilöön, pääsääntöisesti alle 15-vuotiaisiin kohdistuvaa. Siihen nähden ennalta ehkäisevä toiminta on yleisempää ja poliisilla on ohjaava/tukeva rooli.

Paikkojen rikkominen herätti keskustelua. Kauppinen kertoi, että asukkaiden yhteydenottojen perusteella mennään sinne missä on tarvetta ja pyritään pääsemään tekijöiden jäljille. Asukkaita huolestuttavista havainnoista kuten äärioikeiston aktiivisuuden lisääntymisestä voi ottaa yhteyttä matalalla kynnyksellä poliisikoordinaattori Markus Hammarströmiin, joka toimii linkkinä poliisin suuntaan.

Kasvupalvelut: Hannele Lautiola sanoi kertovansa enemmän uudesta neuvontahankkeesta, kun hanke on käynnistynyt.

Kasvatuksen ja opetuksen toimiala: Elise Sailas toi terveiset Kytöpuiston koulun rehtorilta kertoen, että koulutyö jatkuu ennallaan.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala: Mia Björkmanin mukaan maahanmuuttotilastaiset potilaat näkyvät neuvolassa vahvasti, mutta yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on toiminut hyvin.

Vanhus- ja vammaisneuvostojen koordinaattori Kalle-Pekka Hietala ja **nuorisovaltuuston** koordinaattori Gurmänn Saini esittäytyivät ja kehottivat ottamaan yhteyttä, mikäli kaivataan esittelyjä heidän alaansa liittyvistä kysymyksistä.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

6. Tiedoksi merkittävät asiat

- Kansainvälisen itsenäisyyspäiväjuhlan valmistelut ovat alkaneet ja Kulttuuriseppä 2020 haku käynnistyy. Koronatilanteen mukaan uusia linjauksia isojen tilaisuuksien järjestämisestä saattaa tulla.
- Euroopan komissio on hyväksynyt 18.9. toimintasuunnitelman [Tasa-arvon unioni: EU:n rasismintorjunnan toimintasuunnitelma 2020-2025 \(pdf 779 kt\)](#). Suunnitelmassa on huomioitu alueellinen näkökulma, muun muassa alue- ja paikallistason aktivoiminen merkityksellisen vaikutuksen aikaansaamiseksi.
- Marja Repo suositteli tutustumaan Euroopan muuttoliikeverkostoon <http://www.emn.fi/>.
- Hakunilan kansainvälisen yhdistyksen aktiivi Farhia Abdi on valittu Vuoden pakolaisnaiseksi.

Päätös: merkittiin tiedoksi.

7. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.19. Seuraava kokous pidetään keskiviikkona 11.11. klo 17, teemana nuoret ja paikkana valtuustosalit/Teams.